BELEIDSNOTA

LEERPLICHT 2011-2014

DE LOCHEMSE JEUGD CENTRAAL

Maatschappelijke Ontwikkeling

Gemeente Lochem

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE **2**

SAMENVATTING **4**

INLEIDING **8**

LEESWIJZER **9**

1. KADER **10**

A. LANDELIJKE VERTREKPUNTEN: WET- EN REGELGEVING 10
Leerplichtwet *10*
Samenwerking Sociale Verzekeringsbank *10*
B. REGIONALE VERTREKPUNTEN 11
Regionale samenwerking *11*
Beleidsagenda *11*
Provinciale convenantafspraken 2009 - 2012 ..... *12*
Uitvoering RMC *12*
De Overstap *13*
C. LOKALE VERTREKPUNTEN 13
Kwalificatieplicht *13*
Beleidsnota Integraal Jeugdbeleid 2008 - 2012 ..... *14*
WMO beleidsplan en uitvoeringsplan *14*
Collegeprogramma 2010 – 2013 ..... *14*
Lokaal Sociaal Beleid *14*

2. DOELSTELLING **15**

1. NALEVEN VERZUIM VANUIT DE LEERPLICHTWET 15
a) Opsporing en behandeling van gevallen van absoluut, signaal en luxe schoolverzuim. *15*
b) Verlenen van vervangende leerplicht/vrijstelling/bijzonder verlof. *16*
c) Justitiële aanpak door middel van het opmaken van proces-verbaal *17*
d) Jaarverslag leerplichtbeleid *17*
e) Een leerlingen- en verzuimregistratie *17*
f) Controle op scholen *18*
g) Voorlichting aan ouders/scholen/instellingen/jongeren *18*
h) Overleg met Leerplichtambtenaren in de omliggende gemeenten *18*
i) Samenwerken met hulpverlenende instanties bij de uitvoering van taken *18*
j) Bemiddeling en advisering ten behoeve van leerling/ouders en scholen *18*
2. DEELNAME AAN LOKALE JEUGDNETWERKEN 19
3. DEELNAME AAN HET ZAT STARING COLLEGE 19
4. PARTICIPEREN BINNEN ZORGSTRUCTUUR PRIMAIR ONDERWIJS 19

3. MIDDELEN **21**

A) LEERPLICHTAMBTENAREN 21
B) ADMINISTRATIE 22
C) UITVOERING RMC 22
D) BUDGET 23

4. UITKOMSTEN INTERACTIEF PROCES **24**

1. INTERACTIEVE BIJEENKOMST LEERPLICHT MET PROFESSIONALS 24
2. INFORMATIE VANUIT BETROKKEN OUDERS 25
3. VERVOLGACTIES OP INTERACTIE MET BETROKKENEN 25

5. RESULTAATSAFSPRAKEN EN CONCRETE ACTIEPUNTEN **26**

1. FORMATIE 26
2. BUITENGEWOON OPSPORINGSAMBTENAAR (BOA) 26
3. ADMINISTRATIE 26

4. PARTICIPATIE ZORGTEAM/ ZAT 26
5. ZAT PO 27
6. INTENSIVERING SAMENWERKING ONDERWIJS 27
7. KWALIFICATIEPLICHT 27
8. VOORLICHTING 27
9. VROEGTIJDIG SIGNALEREN 28

6. EVALUATIE 29

1. EINDEVALUATIE 29
2. TUSSENTIJDSE EVALUATIE 29

Samenvatting

Een kind heeft recht op een goede ondersteuning bij zijn ontwikkeling tot volwassenheid, probleemloos of niet. Voor de toekomst is het van belang dat kinderen gezond blijven, zich in alle opzichten goed kunnen ontwikkelen en actief worden betrokken bij de samenleving, in sociaal, economisch en politiek opzicht. Ouders en kinderen dragen hierbij een eigen verantwoordelijkheid. Naarmate kinderen ouder worden, kan en mag de overheid hen sterker aanspreken op deze verantwoordelijkheid. Zo hebben kinderen zelf, naast rechten, ook hun plichten in de eigen ontwikkeling.

Bovenstaande quote is één van de belangrijkste uitgangspunten voor het lokale integrale jeugdbeleid van de gemeente Lochem. Alle kinderen in Nederland moeten worden voorbereid op de maatschappij en de arbeidsmarkt. Hiervoor heeft de rijksoverheid de leerplicht en kwalificatieplicht ingesteld.

De leerplicht houdt in dat kinderen verplicht naar school moeten. Vanaf het moment dat het kind 5 jaar is tot het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar wordt, is het op grond van de Leerplichtwet verplicht naar school te gaan (leerplichtig).

Jongeren onder de 18 jaar zijn verplicht om onderwijs te volgen totdat ze een startkwalificatie (havo-, vwo-, mbo-diploma niveau 2 of hoger) hebben. Voor leerlingen van 5 tot 16 jaar is dit vastgelegd in de leerplicht. De kwalificatieplicht geldt voor leerlingen van 16 tot 18 jaar. Een leerling met een kwalificatieplicht gaat elke dag naar school of kiest voor een combinatie van leren en werken.

In aanvulling op de leerplichtwet regelt de RMC-wet het registreren van niet-leerplichtige deelnemers tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald. Daarnaast creëert de wet een regionale aanpak ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten. De Regionale Meld- en Coördinatiefuncties (RMC's), hebben de taak het aantal jongeren dat uitvalt of dreigt uit te vallen in beeld te brengen en te houden. Bovendien hebben ze tot taak voortijdig schoolverlaten via trajectbegeleiding terug te leiden naar het onderwijs, zodat alsnog een startkwalificatie kan worden behaald. Voor de gemeente Lochem wordt de RMC functie door de gemeente Zutphen uitgevoerd.

Om te voorkomen dat jongeren langdurig afhankelijk zijn van een uitkering en hun een betere kans op een baan te bieden, heeft de overheid de werkleerplicht ingesteld voor jongeren onder de 27 jaar (Wet Investering Jongeren WIJ). Jongeren die niet werken of naar school gaan, kunnen geen beroep meer doen op een uitkering. Als jongeren bij de gemeente aankloppen voor een bijstandsuitkering, worden zij verplicht om te werken, te leren of beide te combineren. Gemeenten moeten de jongeren hiervoor een aanbod doen. Dit kan een baan zijn, een vorm van scholing of een combinatie van beide, afgestemd op de situatie van de jongeren.

Vertrekpunten beleidsnota Leerplicht

De vertrekpunten voor het lokale leerplichtbeleid zijn terug te vinden in landelijke wet- en regelgeving, regionale vertrekpunten en lokale uitgangspunten, zoals de nota integraal jeugdbeleid.
In de leerplichtwet zijn een aantal taken voor de leerplichtambtenaren van de gemeente geformuleerd wat zij moeten uitvoeren. Zoals al eerder aangegeven doet de gemeente Lochem niet alles alleen.

Interactief proces

Voor de totstandkoming van de nota Leerplicht zijn professionals gevraagd om mee te denken. De uitkomsten van deze sessie zijn zoveel mogelijk verwerkt in de nota Leerplicht. Daar waar de opmerkingen voorbij de reikwijdte van deze nota gingen worden deze meegenomen in desbetreffende beleidsvelden.

Doelstelling leerplicht

Het belangrijkste doel van leerplichtbeleid is het naleven van de Leerplichtwet. Voor de uitvoering van de Leerplichtwet is de gemeente verantwoordelijk. De leerplichtambtenaar (gemandateerd door het college) ziet erop toe dat alle jongeren die in de bevolkingsadministratie zijn opgenomen, tijdig als leerplichtigen worden aangeduid en controleert of alle leerplichtigen voor wie geen vrijstelling van inschrijving bestaat, ook daadwerkelijk en voortdurend ingeschreven staan. Daarnaast geldt voor de gemeente Lochem dat er veel waarde wordt gehecht aan de deelname van de leerplichtambtenaren aan netwerkoverleggen. Deze overleggen vinden plaats met externe partners zoals het regionale leerplichtoverleg, het SOS Stedendriehoekoverleg, lokale jeugdnetwerken en op schoolniveau.

Met de uitkomsten van het interactief proces zijn aanbevelingen geformuleerd voor de uitvoering van de leerplicht. Een belangrijke aanbeveling hierbij is: de verduidelijking van de rol van de leerplichtambtenaren binnen het onderwijs en richting ouders en leerlingen.
De open communicatie en het vroegtijdig betrekken van ouders zijn belangrijke voorwaarden voor een succesvolle samenwerking ten behoeve van het kind. Ouders willen uiteraard ook dat het goed gaat met hun kind. Zij kunnen hun kind veelal zelfstandig begeleiden. Als er echter situaties zijn waarbij er bij een kind problemen ontstaan is het erg belangrijk om hierover op een vroeg tijdstip met de ouder te praten. Door een open communicatie wordt gezamenlijk gekeken naar de mogelijkheden en de beperkingen van het kind. Dit voorkomt de verstoring van de relatie met de ouders en mogelijk met het kind.

Middelen

Om de doelstellingen te bereiken zijn binnen de gemeente Lochem twee leerplichtambtenaren ingezet. Zij hebben een verdeling in het werkgebied gemaakt en hiermee zijn zij verantwoordelijk voor een “eigen portefeuille” van scholen.

Sinds 2000 maken de leerplichtambtenaren gebruik van een geautomatiseerde leerplichtadministratie. Vanaf het schooljaar 2008/2009 is landelijk het digitaal verzuimloket ingevoerd. Binnen de stedendriehoek wordt momenteel een onderzoek gedaan voor de haalbaarheid van een gezamenlijk regionaal registratiesysteem voor jongeren vanaf 5 tot 23 jaar.

Voor de RMC functie heeft de gemeente Zutphen de verantwoordelijkheid voor de Lochemse jeugd, vanaf 18 jaar, zonder startkwalificatie.

De leerplichttaken zijn bij de gemeente Lochem ondergebracht bij vier medewerkers. Naast twee leerplichtambtenaren, is er een administratief medewerkster en een beleidsmedewerkster betrokken bij de leerplicht. De totale formatie inzet voor leerplicht komt uit op 1,47 FTE.

Resultaatafspraken en concrete actiepunten

Binnen de taakinvulling van de leerplichtambtenaren blijft er extra aandacht voor preventieve activiteiten op individueel en op groepsniveau. Daarnaast wordt de BOA bevoegdheid onderhouden en verder uitgebreid. Verder worden de mogelijkheden onderzocht om de samenwerking met het onderwijs verder te intensiveren waardoor de leerplichtambtenaar vroegtijdig betrokken wordt. Er zal veel aandacht besteed worden aan de voorlichtingstaken. De regionale samenwerking zal verder worden uitgebreid met onderzoek naar een regionale leerplichtadministratie. De kwalificatieplicht blijft een taak voor de Lochemse leerplichtambtenaren.

Evaluatie

Jaarlijks vindt een evaluatie plaats vanuit de wettelijke verantwoordelijkheid, namelijk het leerplicht jaarverslag. Hierin staat een verantwoording op de volgende aspecten:

- De functie en taken van de leerplichtambtenaar.
- De samenwerking binnen de gemeente met externe partners.
- De feiten en cijfers van het afgelopen schooljaar.

De nota Leerplicht beslaat de periode van 2011 – 2014. Aan het eind van deze periode wordt de nota uitvoerig geëvalueerd. Vervolgens wordt er in 2014 nieuw beleid geformuleerd.

Inleiding

Voor u ligt de beleidsnota Leerplicht 2011 – 2014. Deze nota bevat beleidsuitgangspunten die relevant zijn voor de komende vier jaren op het gebied van leerplicht binnen de gemeente Lochem.

Het belangrijkste kader voor deze nota is gevormd door de Beleidsnota Integraal Jeugdbeleid 2008 – 2012. Deze beleidsnota is in december 2007 door de gemeenteraad van Lochem vastgesteld. De definitie die door de gemeente Lochem voor integraal jeugdbeleid is gekozen luidt: "*Integraal jeugdbeleid is beleid dat er in slaagt een samenhangend patroon van voorzieningen en regelingen voor jeugd tot stand te brengen dat is afgestemd op hun wensen, behoeften en mogelijkheden en dat voor hen optimaal toegankelijk is."* Een onderdeel van jeugdbeleid is leerplicht, beleid op het gebied van leerplicht wordt in deze nota vastgelegd.

De beleidsnota integraal jeugdbeleid heeft diverse beleidsuitspraken gedaan die in het verder te ontwikkelen beleid op verschillende terreinen een plek vinden. De gemeente Lochem vindt dat een kind recht heeft op een goede ondersteuning bij zijn ontwikkeling tot volwassenheid, probleemloos of niet. Voor de toekomst is het van belang dat kinderen gezond blijven, zich in alle opzichten goed kunnen ontwikkelen en actief worden betrokken bij de samenleving, in sociaal, economisch en politiek opzicht. Ouders en kinderen dragen hierbij een eigen verantwoordelijkheid. Naarmate kinderen ouder worden, kan en mag de overheid hen sterker aanspreken op deze verantwoordelijkheid. Zo hebben kinderen zelf naast rechten ook hun plichten met betrekking tot de eigen ontwikkeling.

Het jeugdbeleid richt zich op de kansen en mogelijkheden van alle jongeren in de gemeente Lochem. Belangrijk is het versterken van de competenties en mogelijkheden van jeugdigen. Daarnaast scheppen we voorwaarden om in het preventieve veld kinderen en ouders extra ondersteuning te bieden op momenten dat zij dat nodig hebben.

Elke gemeente heeft een bestuurlijke verantwoordelijkheid voor een sluitende (signalering) keten. Problemen van kinderen moeten zo snel mogelijk gesignaleerd en opgepakt worden. Naast signalering is de daadwerkelijke aansluiting en snelle doorgeleiding naar het jeugdhulpverleningveld een belangrijk kader voor beleid.

Bovenstaande algemene beleidsuitgangspunten zijn meegenomen in de uitwerking van deze nota leerplicht. Een leerplichtambtenaar kan bijdragen aan het realiseren van een aantal van de bovenstaande beleidsuitgangspunten. Welke van bovenstaande beleidsuitgangspunten voor leerplichtbeleid relevant zijn en op welke wijze deze gerealiseerd gaan worden staat in deze nota beschreven.

Leeswijzer

De nota Leerplicht 2011 – 2014 is opgebouwd uit de volgende hoofdstukken.

In hoofdstuk 1 wordt het kader voor de nota weergegeven. Er is onderscheid gemaakt tussen het landelijke, regionale en lokale kader.

Het doel van leerplichtbeleid staat verwoord in hoofdstuk 2. Hier wordt ingegaan op het naleven van verzuim uit de leerplichtwet. Daarnaast worden in dit hoofdstuk de overige doelen van leerplicht beschreven die te maken hebben met onze maatschappelijke zorg voor leerplichtige leerlingen.

De benodigde middelen om de doelstellingen te behalen staan weergegeven onder hoofdstuk 3.

Voor de totstandkoming van deze nota is een interactief proces doorlopen. In dit proces zijn professionals en ouders van leerlingen die verzuimd hebben betrokken. De uitkomsten van dit interactief proces zijn vertaald in beleidsuitgangspunten voor leerplichtbeleid. De beschrijving van dit onderdeel staat in hoofdstuk 4.

In hoofdstuk 5 worden resultaatafspraken gemaakt en concrete actiepunten benoemd voor het leerplichtbeleid van de komende vier jaren.

In hoofdstuk 6 staan de evaluatiemomenten van de nota.

In het laatste hoofdstuk van deze nota, hoofdstuk 7, vindt u een afkortingenlijst.

1. Kader

In dit hoofdstuk worden de vertrekpunten van het leerplichtbeleid weergegeven. Deze vertrekpunten zijn te onderscheiden in een landelijk, regionaal en lokaal kader.

A. Landelijke vertrekpunten: Wet- en regelgeving

Leerplichtwet

Het landelijk kader voor de leerplicht wordt gevormd door de leerplichtwet. De leerplichtwet geldt voor iedereen die in Nederland woont of staat ingeschreven. Ook kinderen met een niet-Nederlandse nationaliteit, asielzoekers in de leerplichtige leeftijd en kinderen die illegaal in Nederland verblijven, moeten dus verplicht naar school. Kinderen zijn leerplichtig vanaf 5 jaar. Ze moeten naar school op de eerste dag van de maand die volgt op de maand waarin ze 5 jaar geworden zijn. Ouders, voogden of verzorgers hebben de verplichting ervoor te zorgen dat hun kinderen staan ingeschreven als leerling op een school en dat zij ook daadwerkelijk de school bezoeken. Vanaf 12 jaar zijn naast de ouders ook de kinderen zelf verantwoordelijk dat ze naar school gaan en worden zij erop aangesproken als dit niet gebeurt. De leerplicht eindigt aan het einde van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar is geworden.

Vanaf deze leeftijd geldt vervolgens de kwalificatieplicht. Deze is sinds 1 augustus 2007 van kracht. Deze plicht houdt in dat jongeren zonder startkwalificatie tot hun 18e verjaardag onderwijs moeten volgen. Een startkwalificatie is een diploma op havo-, vwo- of mbo-2 niveau. Na de kwalificatieplicht vallen jongeren zonder startkwalificatie van hun 18e tot 23e jaar onder de RMC-wetgeving.

In aanvulling op de leerplichtwet regelt de RMC-wet het registreren van niet-leerplichtige deelnemers tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald. Daarnaast creëert de wet een regionale aanpak ter bestrijding van voortijdig schoolverlaten.

De Regionale Meld- en Coördinatiefuncties (RMC's), hebben de taak het aantal jongeren dat uitvalt of dreigt uit te vallen in beeld te brengen en te houden. Bovendien hebben ze tot taak voortijdig schoolverlaten via trajectbegeleiding terug te leiden naar het onderwijs, zodat alsnog een startkwalificatie kan worden behaald. Voor de gemeente Lochem wordt de RMC functie door de gemeente Zutphen uitgevoerd.

Het toezicht houden op de naleving van de Leerplichtwet en aanvullende kwalificatieplicht is opgedragen aan het College van Burgemeester en Wethouders. Het College heeft hiertoe de leerplichtambtenaar gemandateerd. Dit betekent dat de leerplichtambtenaar bevoegd is om namens het College beslissingen te nemen. Dit mandaat is schriftelijk vastgelegd.

De leerplichtambtenaar ziet erop toe dat alle jongeren die in de bevolkingsadministratie zijn opgenomen, tijdig als leerplichtigen worden aangeduid en controleert of alle leerplichtigen voor wie geen vrijstelling van inschrijving bestaat, ook daadwerkelijk en voortdurend ingeschreven staan. Verder heeft de leerplichtambtenaar de taak om actief op te treden wanneer schoolverzuim dreigt of zich al voordoet en wanneer jongeren zonder startkwalificatie (HAVO-, VWO of MBO2- diploma) het onderwijs (dreigen) te verlaten. Een leerplichtambtenaar met buitengewone opsporingsbevoegdheid kan proces verbaal opmaken bij overtreding van de wettelijke verplichtingen.

Samenwerking Sociale Verzekeringsbank

Vanaf 1 januari 2010 hebben de leerplichtambtenaren de mogelijkheid om bij absoluut verzuim of relatief verzuim na gedegen onderzoek de kinderbijslag stop te zetten. Het doel van deze mogelijkheid

is dat het schoolverzuim wordt teruggedrongen. Wanneer het kind (het gaat hierbij om 16 of 17 jarigen) niet bezig is met het behalen van een startkwalificatie, en hierbij niet voldoet aan de eisen van de leerplichtwet, vervalt het recht op kinderbijslag.

Doordat de leerplichtambtenaar kan besluiten om de kinderbijslag op te schorten krijgt hij/zij een extra instrument in handen om het naleven van de kwalificatieplicht te bevorderen. De betaling van de kinderbijslag wordt weer gestart als het verzuim volgens de leerplichtambtenaar is opgeheven. Dit zorgt ervoor dat de ouders zich bewust zijn van het nut van de kwalificatieplicht en hun kinderen meer motiveren om hieraan te voldoen.

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) heeft met Ingrado (vereniging voor Leerplichtambtenaren) afspraken gemaakt over verzuimmeldingen aan de SVB. Wanneer sprake is van absoluut of relatief verzuim kan de leerplichtambtenaar na gedegen onderzoek op basis van gemeentelijk beleid de SVB hierover schriftelijk in kennis stellen. De SVB stopt dan met de betaling van kinderbijslag met ingang van het eerstvolgende kwartaal. De gemeente Lochem (in Stedendriehoek verband) en de SVB zijn samen een convenant aangegaan om bovenstaande afspraken kracht bij te zetten.

B. Regionale vertrekpunten

Regionale samenwerking

Schooluitval beperkt zich niet tot de gemeentegrenzen, daarom hebben de acht gemeenten in de RMC-regio Stedendriehoek (Apeldoorn, Olst, Brummen, Epe, Deventer, Voorst, Zutphen en Lochem) uitgesproken nauwer te willen samenwerken op het gebied van leerplicht, kwalificatieplicht en RMC.

Het beleid van de regio is vastgelegd in de Beleidsagenda Leerplicht, Kwalificatieplicht en Voortijdig Schoolverlaten. Hieronder worden de belangrijkste uitgangspunten uit deze beleidsagenda weergegeven.

Beleidsagenda

Elke gemeente in de RMC-regio Stedendriehoek heeft de beleidsagenda Leerplicht, Kwalificatieplicht en Voortijdig schoolverlaten voor de schooljaren 2010 – 2011 en 2011 – 2012 aangenomen. De belangrijkste uitgangspunten van deze nota zijn de volgende:

Missie
Alle jongeren tussen 5 en 23 jaar gaan naar school en behalen hun startkwalificatie met als hoger doel dat jongeren zo optimaal mogelijk in de maatschappij kunnen participeren.

Visie
De wettelijke kaders vormen het kader waarbinnen ideeën en initiatieven ontwikkeld kunnen worden. Daarnaast wordt een proactieve houding van de leerplichtambtenaar, kwalificatiemedewerker en RMC-functionaris verwacht. Wachten tot er een melding komt is niet voldoende. Er moet actief samengewerkt worden met het onderwijs en de ketenpartners om ervoor te zorgen dat jongeren niet voortijdig de school verlaten.

De gezamenlijke aanpak van het voorkomen en bestrijden van voortijdige schooluitval, richt zich op het teruggeleiden of behouden van de leerling in het onderwijs, al dan niet in combinatie met werk. Meerdere partners kennen hierin een verantwoordelijkheid.

De colleges van de gemeenten in de RMC regio Stedendriehoek kiezen vanaf 2010 nadrukkelijk voor de regio als speelveld voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten. Een regionale aanpak zorgt voor

een sterkere positie voor zowel scholen als gemeenten en garandeert het gewenste volume en de noodzakelijke middelen om gedeelde ambities te realiseren.

Ambitie 2010 – 2012
De gemeenten van het samenwerkingsverband SOS hanteren naast hun lokale verantwoordelijkheden vanaf 2011 onderling heldere werkafspraken, die ervoor zorgen dat jongeren in de regio niet uit beeld verdwijnen en op een eenduidige manier worden aangepakt. Uitwisseling van kennis en ervaring neemt daarbij een belangrijke plaats in.

Uitgangspunten voor regionale samenwerking is dat lokaal aan een aantal basisvoorwaarden is voldaan:

- Er is sprake van samenwerking met alle lokale en regionale partners die voor het VSV beleid relevant zijn.
- Alle gemeenten dragen zorg voor voldoende formatie leerplichtambtenaren en RMC-trajectbegeleiders volgens de normen van Ingrado.[1]
- Een dekkende bestuurlijke vertegenwoordiging vanuit contact- en regiogemeenten en instellingen met een regionale functie.
- Bestaande, goed functionerende lokale samenwerking mag geen schade leiden en de winst die de afgelopen jaren is geboekt moet behouden blijven.

Ambitie voorkomen voortijdig schoolverlaten
Regiogemeenten en schoolbesturen VO en MBO hebben als doel er gezamenlijk voor te zorgen dat in 2012 het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters met 40% gereduceerd is ten opzichte van het schooljaar 2005/ 2006. Die doelstelling is vastgelegd in het convenant VSV 2008 – 2012.

Provinciale convenantafspraken 2009 - 2012

In de RMC (Regionaal Meld- en Coördinatie functie) regio stedendriehoek hebben contactgemeente Apeldoorn en onderwijsinstellingen met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen een convenant afgesloten over voortijdig schoolverlaten. Het convenant beoogt een reductie van het aantal schoolverlaters met 40% (2010 – 2011) t.o.v. het aantal voortijdig schoolverlaters in het schooljaar 2005 – 2006.

Uitvoering RMC

RMC staat voor: Regionaal Meld- en Coördinatie functie. De gemeente Lochem valt wat betreft de RMC functie onder de regio Stedendriehoek. De uitvoering van de RMC functie is overgedragen aan de gemeente Zutphen. Nederland is verdeeld in 39 RMC regio's. Een RMC regio is verantwoordelijk voor de bovenleerplichtige jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar.

De kerntaken van een RMC regio zijn:

- Een sluitende melding en registratie, doorverwijzing en herplaatsing van voortijdig schoolverlaters.

- Het bevorderen van een goede samenwerking tussen alle partijen in de regio die te maken hebben met jongeren tot 23 jaar.

- Het realiseren van een sluitende aanpak met een zo goed mogelijk traject "op-maat" voor de jongere die extra zorg nodig heeft.

[1] Ingrado is de landelijke vereniging van leerplichtambtenaren en RMC consultenten. Zij adviseert haar leden over onder andere de minimale formatieomvang voor de uitvoering van de leerplicht.

In het schooljaar 2007 - 2008 is gestart met ambtelijk overleg tussen de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Lochem en de RMC functie van de gemeente Zutphen. Dit overleg had tot doel een structuur tot stand te brengen waarbij bijstand consulente, RMC-coördinator en leerplichtambtenaar jongeren bespreken en elkaar informeren over verschillende signalen zodat één lijn kan worden aangehouden. Jongeren die bij leerplicht bekend zijn, komen vaak ook bij de RMC-coördinator. Dit ambtelijk overleg heeft schooljaar 2007-2008 geleid tot concrete afspraken op uitvoerend niveau tussen de RMC administratie van de gemeente Zutphen en de leerplicht administratie van de gemeente Lochem.

De Overstap

Elk jaar zijn er weer VMBO leerlingen die na het behalen van hun diploma niet verder gaan met een opleiding. Sommige van deze leerlingen zien het helemaal niet meer zitten om naar een andere school te gaan, zij zijn blij eindelijk van school verlost te zijn. In augustus 2007 is echter de kwalificatieplicht ingevoerd. Dat houdt in dat iedereen die nog geen 18 jaar is een opleiding moet volgen om tenminste een MBO-niveau 2 diploma, een Havo diploma of een VWO diploma te halen.

Het diploma is belangrijk, maar het gaat er natuurlijk om dat iemand goed opgeleid wordt voor een passende baan. Samen met de gemeenten en alle VMBO-scholen uit de Stedendriehoek werkt ROC Aventus er hard aan om er voor te zorgen dat de VMBO-leerlingen ook daadwerkelijk aan de slag gaan met een vervolgopleiding.

De VMBO-scholen en ROC Aventus, samen het project Beroepskolom-Stedendriehoek, en de gemeenten uit de Stedendriehoek doen dit in een project dat “De Overstap” heet. De VMBO scholen melden, digitaal, de leerlingen die in de examenklassen zitten aan bij een centraal punt van gemeenten uit de Stedendriehoek. Van daaruit worden de leerlingen gevolgd tot zij ook echt ingeschreven staan, en onderwijs volgen, bij een MBO opleiding of een andere onderwijsinstelling. Leerplichtambtenaren nemen met de leerlingen die na de zomervakantie nog niet naar school gaan contact op.

Doelstellingen:

I. Voorkomen van uitval van VMBO-leerlingen uit de regio Stedendriehoek in de periode van de Overstap van VMBO naar MBO of andere vormen van vervolgonderwijs.
II. Zo snel mogelijk zicht krijgen op de leerlingen:
    - die geen vervolgkeuze (dreigen) te maken
    - die een risicokeuze maken
    - die niet bekend zijn bij het aangegeven vervolgonderwijs.

C. Lokale vertrekpunten

Kwalificatieplicht

Leerlingen zijn tot en met hun 17^{e} levensjaar kwalificatieplichtig. Jongeren tot 23 jaar die niet over een “startkwalificatie” beschikken worden beschouwd als voortijdig schoolverlater.

Een startkwalificatie is behaald als:

- het diploma is behaald binnen de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) van de Wet educatie en beroepsonderwijs op het niveau 2;
- het diploma is behaald binnen de Beroeps Opleidende Leerweg (BOL) van de Wet educatie en beroepsonderwijs op niveau 2;
- het diploma HAVO is behaald;
- het diploma VWO is behaald.

Met de komst van de kwalificatieplicht in 2007 is het college akkoord gegaan met uitbereiding van de formatie van de leerplichtambtenaren. Deze middelen zijn gebruikt om de benodigde uitbreiding van de formatie te kunnen realiseren.

Beleidsnota Integraal Jeugdbeleid 2008 - 2012

In de inleiding van deze nota zijn de algemene uitgangspunten van de Beleidsnota Integraal Jeugdbeleid 2008 – 2012 beschreven. Voor wat betreft het beleid rondom leerplicht is het volgende in de nota opgenomen. De nadruk binnen leerplicht van de gemeente Lochem ligt bij de maatschappelijke zorg voor leerplichtige leerlingen. Een belangrijke taak voor leerplichtambtenaren binnen deze maatschappelijke zorg is deelname aan de jeugdnetwerken in Gorssel en de Zorg- en Adviesteams binnen de scholen voor voortgezet onderwijs. Een speerpunt binnen de beleidsnota Integraal Jeugdbeleid is het ontwikkelen en vaststellen van leerplichtbeleid.

WMO beleidsplan en uitvoeringsplan

Jeugdbeleid valt onder prestatieveld twee van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Prestatieveld twee heeft de volgende doelstelling: “op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen die problemen hebben met het opgroeien **en** ondersteunen van ouders die problemen hebben met opvoeden”.

In het WMO beleidsplan is aangegeven dat door het leerplichtbeleid schoolverzuim sneller en vaker wordt gemeld waardoor schooluitval vermindert.

In het uitvoeringsplan 2010 is als inspanning opgenomen dat de gemeente bezig gaat met het vormgeven van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Onderdeel hiervan is onder andere de verdere ontwikkeling van een sluitende zorgstructuur voor de leeftijd 0-23 jaar, coördinatie van zorg en de implementatie van de verwijsindex.

Collegeprogramma 2010 – 2013

In het collegeprogramma zijn voor het leerplichtbeleid, kwalificatieplicht en RMC de volgende punten opgenomen:

- Nieuw leerplichtbeleid vaststellen als onderdeel van de uitwerking van het vastgestelde jeugdbeleid
- Een nieuwe ontwikkeling op het gebied van onderwijs waar rekening mee gehouden moet worden is Passend Onderwijs
- Voor de leeftijdscategorie 18 – 23 jaar wordt de insteek RMC en de relatie met het jongerenloket gelegd.

Lokaal Sociaal Beleid

In 2005 is het Lokaal Sociaal Beleid voor de gemeente Lochem vastgesteld. In deze notitie is de toekomstvisie van de gemeente op het gebied van Lokaal Sociaal Beleid vastgesteld. De visie binnen het LSB is: “De gemeente Lochem werkt met daadkracht aan een samenhangend geheel van doelgerichte activiteiten die leiden tot een duurzaam sociaal klimaat van de Lochemse samenleving met bijzondere aandacht voor groepen die in de knel zitten of dreigen te komen.” Er is binnen het LSB geen specifieke uitspraak gedaan dat een direct kader biedt voor het leerplichtbeleid.

2. Doelstelling

In dit hoofdstuk worden de volgende doelstellingen van Leerplicht beschreven

1. Naleven verzuim vanuit de leerplichtwet
2. Deelname aan lokale jeugdnetwerken
3. Deelname aan ZAT Staring College
4. Participeren binnen zorgstructuur primair onderwijs

1. Naleven verzuim vanuit de leerplichtwet

Het toezicht houden op de naleving van de Leerplichtwet is opgedragen aan burgemeester en wethouders. Voor de uitvoering heeft de gemeente twee leerplichtambtenaren gemandateerd.

De taken van de leerplichtambtenaren:

a) Opsporing en behandeling van gevallen van signaal, absoluut en luxe verzuim.
b) Verlenen van vervangende leerplicht/vrijstelling/extra verlof.
c) Justitiële aanpak door middel van het opmaken van proces-verbaal.
d) Het jaarlijks aanleveren van een jaarverslag uitvoering leerplicht.
e) Het onderhouden van een leerlingvolgsysteem.
f) Controle van de verzuimadministratie op de scholen.
g) Voorlichting aan ouders/scholen/instellingen/jongeren.
h) Overleg met leerplichtambtenaren in de omliggende gemeenten.
i) Samenwerken met (hulpverlenende) instanties bij de uitvoering van taken.
j) Bemiddeling en advisering ten behoeve van leerling/ouders en scholen.

a) Opsporing en behandeling van gevallen van absoluut, signaal en luxe schoolverzuim.

In het kader van de handhavende en toezichthoudende taak vraagt de leerplichtwet om een controle van absoluut verzuim, afhandeling van meldingen van verzuim en aanvragen over verlof.

Verzuim komt in een aantal varianten voor. Hieronder wordt een opsomming gegeven:

- **Absoluut verzuim**

De leerplichtige leerling staat niet ingeschreven bij een erkende school of onderwijsinstelling.

- **Beginnend verzuim:**

Ongeoorloofde afwezigheid die zich uit in regelmatig spijbelen, variërend van structureel te laat komen, uren verzuimen, tot regelmatig met vriend(innen) een dagdeel spijbelen.

- **Signaal verzuim**

Ongeoorloofde afwezigheid zich uitend in spijbelgedrag (zonder dat er sprake is van vakantie) maar met vaak een problematische achtergrond. De leerling verzuimt meer dan drie aaneen gesloten dagen of 16 lesuren per 4 lesweken. Dit verzuim moet door de school worden gemeld aan de leerplichtambtenaar. Deze zal in overleg met de school actie ondernemen.

- **Luxe verzuim**

Hieronder wordt verstaan: ouders die hun kinderen mee op vakantie nemen zonder toestemming van de schoolleiding. Veel ouders menen dat een mededeling (schriftelijk of mondeling) voldoende is. Dit is echter niet het geval. Verlof voor 10 dagen of minder wordt al dan niet verleend door de directeur van de school. De leerplichtambtenaar kan de directeur hierin van advies voorzien. Verlof voor meer dan 10 dagen mag niet door de directeur worden gegeven. Dit besluit wordt genomen door de leerplichtambtenaar. De leerplichtambtenaar moet in deze gevallen wel de directeur van de school horen. Vakantie buiten de schoolvakanties is binnen de leerplichtwet slechts in zeer bijzondere omstandigheden mogelijk.

De gemeente treedt handhavend op bij verzuimmeldingen. Zowel bij luxe verzuim als bij signaalverzuim. Wanneer ouder(s) en kind(eren) niet meewerken aan de geboden oplossing kan proces verbaal worden opgemaakt.

b) Verlenen van vervangende leerplicht/vrijstelling/bijzonder verlof.

Vervangende leerplicht is een alternatief leerproject voor jongeren vanaf 14 jaar. Deze jongeren zijn niet geschikt voor het volgen van dagonderwijs. Een belangrijk onderdeel van dit leertraject is praktijkonderwijs. Het doel van deze vervangende leerplicht is om de jongeren weer in het gewone onderwijstraject te krijgen.

De leerplicht kan een jongere ook vrijstelling verlenen voor het volgen van onderwijs. Hiervoor moet wel een grondige reden zijn. Er zijn een aantal redenen waarvoor een vrijstelling verleend kan worden:

Artikel 5
Gronden voor vrijstelling van inschrijving

- De jongere op lichamelijke- en/of psychische gronden niet geschikt is om tot een school onderscheidenlijke instelling te worden toegelaten.
- Zij die overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs op alle scholen of onderwijsinstellingen, die binnen redelijke afstand van hun woning liggen, kunnen een beroep doen op vrijstelling van de leerplicht.
- De jongere als leerling van een inrichting van onderwijs buiten Nederland is ingeschreven en deze inrichting geregeld bezoekt.

Artikel 5a
Ouder(s) en verzorger(s) zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven, zolang zij een bij algemene maatregel van bestuur te omschrijven trekkend bestaan leiden, waarbij de jongere hen vergezelt.

Artikel 11
Verlof: vrijstellingsgronden

- Ziekte;
- vervullen van plichten die voortvloeien uit godsdienst of levensovertuiging;
- wegens gewichtige omstandigheden (verhuizing/ huwelijk/ jubileum/ overlijden/ ernstige ziekte en naar oordeel van de directeur belangrijke redenen met uitzondering van vakantieverlof). Tot en met 10 schooldagen per jaar beslist de directeur van de school over wel/ niet toekenning verlof bij meer dan 10 schooldagen beslist de leerplichtambtenaar nadat het hoofd is gehoord.

Wanneer wordt een verzoek zeker afgewezen:

- Familiebezoek in het buitenland;
- vakantie in een goedkopere periode;
- vakantie in verband met een gewonnen prijs;
- vakantie bij gebrek aan andere boekingsmogelijkheden;
- uitnodiging van familie of vrienden om buiten de eigen schoolvakantie op vakantie te gaan;
- eerder vertrekken of later terugkeren in verband met (verkeers)drukte;
- verlof voor een kind omdat ander kinderen uit het gezin al of nog vrij zijn;
- deelname aan sportieve of culturele evenementen buiten schoolverband;
- sabbaticalverlof;
- wereldreizen.

c) Justitiële aanpak door middel van het opmaken van proces-verbaal

Als er in het uiterste geval een proces-verbaal wordt opgemaakt, wil de leerplichtambtenaar hier iets mee bereiken. Bij luxe verzuim kan een geldboete worden opgelegd aan de ouders van de jongere. Bij andere vormen van verzuim, zoals signaalverzuim, levert een geldboete niet altijd de gewenste reactie. Een rechter legt in dergelijke gevallen een taakstraf of leerstraf op aan de jongere.

Ook kan een proces-verbaal gebruikt worden om de hulpverlening op gang te brengen. Dit werd ook door de ketenpartners tijdens het interactieve proces onderschreven. Achter verzuim schuilt niet zelden een ander probleem zoals problemen thuis, pesten op school etc. Betrokkenen adviseren de rechter wat wenselijk is in een bepaalde situatie. De rechtszitting wordt normaliter bijgewoond door de leerplichtambtenaar.

Voorafgaand aan alle Rechtszittingen voert de Raad voor de Kinderbescherming een onderzoek uit. Dit gebeurt niet bij luxe verzuim. Tijdens de zitting wordt het rapport van de Raad besproken en het advies vaak overgenomen.

De Raad voor de Kinderbescherming houdt zich, naast de civiele zaken, ook bezig met strafzaken. In strafzaken is het de specifieke taak van de Raad een onderzoek te doen om de officier van justitie en de rechter te informeren en te adviseren over de leefomstandigheden van de minderjarige en een strafadvies te geven. Daarnaast bekijkt de Raad of de ontwikkeling van het kind wordt bedreigd.

d) Jaarverslag leerplichtbeleid

Volgens de Leerplichtwet zijn de leerplichtambtenaren verplicht jaarlijks voor 1 oktober een verslag uit te brengen aan de gemeenteraad over het afgelopen schooljaar. In de praktijk is 1 oktober echter nauwelijks haalbaar. De cijfers zijn immers pas na afloop van het schooljaar bekend. Dit betekent dat deze medio oktober beschikbaar zijn en ook nog verwerkt moeten worden. Rekening houdend met het besluitvormingstraject is presentatie van het jaarverslag in de Raad in de praktijk haalbaar in januari.

Dit gebeurt in de vorm van het leerplichtjaarverslag. In dit verslag komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- de functies en taken van de leerplichtambtenaar
- de samenwerking binnen de gemeente met externe partners
- de feiten en cijfers van het afgelopen schooljaar

e) Een leerlingen- en verzuimregistratie

De gemeente is wettelijk verplicht een administratie op te zetten voor alle leerplichtige inwoners. Uit de administratie blijkt op welke scholen leerplichtigen zijn ingeschreven.

De administratie houdt in:

- Invoegen nieuwe leerlingen en verwijderen van niet meer leerplichtige leerlingen.
- Registreren op welke school de leerplichtige is ingeschreven.
- Bijhouden mutaties.
- Controleren op absoluut verzuim.
- Controleren op juistheid van (opgenomen) gegevens.
- Verzorgen getalsmatig deel van het leerplichtjaarverslag.
- Leveren van cijfermatige (kwantitatieve) ondersteuning voor beleidsontwikkelingen.
- Doorgeven van informatie aan gemeente over verhuisleerlingen.

f) Controle op scholen

De leerplichtambtenaren voeren controles uit op scholen met betrekking tot luxe verzuim.

De nadruk bij de controles ligt op het geven van informatie en voorlichting aan de directeuren. De meeste directeuren en ouders reageren positief op dergelijke controles. Onze ervaring is dat dergelijke controles bijdragen aan het opbouwen van een relatie met schooldirecteuren en ander onderwijzend personeel.

Binnen de gemeente Lochem wordt luxeverzuim actief aangepakt. Er zijn de laatste schooldag voor de vakanties en op de eerste schooldag na de vakanties onverwachte controle acties op enkele scholen. Deze acties bestaan uit het opvragen van ziekmeldingen en ongeoorloofde verzuimmeldingen. Deze meldingen worden onderzocht. Indien luxe verzuim (eerder of langer met vakantie) wordt geconstateerd, wordt er door de leerplichtambtenaar een waarschuwing gegeven of proces-verbaal opgemaakt.

g) Voorlichting aan ouders/scholen/instellingen/jongeren

Voorlichting is een belangrijk onderdeel van het werk van de leerplichtambtenaar. Zij voeren een aantal voorlichtingsactiviteiten, zoals presentaties aan mentoren of afdelingsleiders. Sommige voorlichtingsactiviteiten worden uitgevoerd in samenwerking met de deelnemende gemeenten uit de Stedendriehoek. Andere activiteiten vinden op eigen initiatief plaats op de plaatselijke scholen, zoals bijvoorbeeld voorlichting aan eindexamenleerlingen van het Staring College om het belang van een diploma en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten te benadrukken.

h) Overleg met Leerplichtambtenaren in de omliggende gemeenten

Zoals in hoofdstuk 1 al aan de orde kwam beperkt schooluitval zich niet tot de gemeentegrenzen. Om deze reden zijn er met de acht gemeenten in de RMC regio Stedendriehoek afspraken gemaakt.

i) Samenwerken met (hulpverlenende instanties bij de uitvoering van taken

De aanpak van schoolverzuim heeft alleen effect wanneer het integraal plaatsvindt. Dat wil zeggen wanneer elk van de betrokken partners zijn rol vervult en de diverse activiteiten goed op elkaar aansluiten. Tussen hen moeten betrouwbare en heldere afspraken gemaakt worden. Het moet duidelijk zijn wat de partners van elkaar kunnen verwachten.

j) Bemiddeling en advisering ten behoeve van leerling/ouders en scholen

Soms zijn er geschillen tussen school en ouders waarbij een onpartijdige derde, de leerplichtambtenaar, een bemiddelende- en of adviserende rol uitoefent
De bemiddeling/advisering kan zich o.a. richten op schoolkeuze van het kind; omgaan met pestgedrag; problemen tussen ouders waarvan het kind de dupe dreigt te worden; overplaatsing naar het speciaal onderwijs etc.. De leerplichtambtenaar wordt regelmatig benaderd voor advies en/of bemiddeling. Dit verzoek komt vaak vanuit ouders of schooldirecteuren indien er sprake is van een conflictsituatie waarbij de betrokken partijen er niet meer uitkomen.

2. Deelname aan lokale jeugdnetwerken

In Lochem zijn de volgende jeugdhulpverleningnetwerken:

- **Jeugdnetwerk Gorssel (0-23 jaar**): hierin participeren het sociaal cultureel werk, politie, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, schoolverpleegkundige, consultatiebureau, Bureau Jeugdzorg, maatschappelijk werk en de leerplichtambtenaar.

- **Risico Jongerenoverleg**: hierin participeren het Sociaal Cultureel Werk, Politie, Bureau Jeugdzorg, jongerenwerk, een vertegenwoordiger van het Justitieel Casus Overleg en vanuit de gemeente: de leerplichtambtenaren, beleidsmedewerker Veiligheid en beleidsmedewerker Jeugd.

Eén van de doelstellingen van deze netwerken is om vroegtijdig problemen bij jongeren te signaleren waardoor adequate verwijzing of hulpverlening kan plaatsvinden. Het risico jongerenoverleg bestaat sinds mei 2010.

Nadruk voor de gemeente Lochem ligt bij de maatschappelijke zorg voor leerplichtige leerlingen. Een belangrijke taak van de leerplichtambtenaar is dan ook het deelnemen aan deze jeugdnetwerken in Gorssel en Lochem en de Zorg Advies Teams op scholen voor voortgezet onderwijs die door leerlingen uit de gemeente Lochem worden bezocht.

3. Deelname aan het ZAT Staring College

Zorg Advies Teams (ZAT's) zijn multidisciplinaire teams waarin professionals uit onderwijs, leerplicht, maatschappelijk werk, jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg en politie/ justitie structureel samenwerken om scholen, en jongeren met (vermoedens van) sociaal-emotionele, gedrags-, ontwikkelings-, en/ of schoolleerproblemen en de gezinnen waaruit zij afkomstig zijn, vroegtijdig, efficiënt en effectief te ondersteunen.

De structurele samenwerking tussen genoemde professionals gebeurt zowel in de vorm van bi- of multilaterale contacten rond een leerling, als ook in de vorm van een periodiek teamoverleg. Het ZAT functioneert met andere woorden als netwerk/ uitvoeringsteam en als casusoverleg. Het ZAT wordt geactiveerd wanneer eerdere – lichtere – interventies via de schoolinterne zorg en het Zorgteam niet toereikend zijn gebleken. Het ZAT in het voortgezet onderwijs (Staring College) is geïmplementeerd in het schooljaar 2008 – 2009.

4. Participeren binnen zorgstructuur Primair Onderwijs

<u>Interne zorgstructuur</u>

Basisscholen kennen een eigen zorgstructuur waarin is vastgelegd welke route gevolgd dient te worden bij het bespreken en begeleiden van zorgleerlingen. Uitgangspunt is het handelingsgericht werken. Op alle scholen is een Intern Begeleider (IB-er) aangesteld. Deze voert binnen de school de regie over de zorg. Op groepsniveau volgt de leerkracht de ontwikkeling van de leerlingen. Hierover is regelmatig een gepland overleg met de IB-er. Ouders worden op de hoogte gebracht en betrokken bij de ontwikkeling van hun kind. De leerkracht is verantwoordelijk voor de speciale zorg in de groep. Op schoolniveau zijn regelmatig leerling- en of groepsbesprekingen waarin de leerlingen met zorgvragen worden besproken.

<u>De Zorgteams</u>

In aansluiting op de interne zorgstructuur in het basisonderwijs moet op schoolniveau een bepaalde minimuminzet van zorg en ondersteuning beschikbaar zijn om snel signalen bij leerlingen/ ouders te kunnen beoordelen en acties in gang te kunnen zetten.

In het zorgteam worden de aangemelde leerlingen besproken, de situatie wordt beoordeeld vanuit verschillende disciplines, er wordt gezamenlijk een aanpak vastgesteld en afgesproken wordt wie welke acties onderneemt. De verantwoordelijke voor de gang van zaken en uitvoering van functies in het zorgteam is primair de IB-er.

Een beperkt aantal kernpartners komt met regelmaat bij elkaar voor signalering, consultatie en doorverwijzing. Deze kernpartners zijn:

- intern begeleider van de school;
- leerkracht;
- schakelfunctionaris maatschappelijk werk;
- jeugdverpleegkundige van de jeugdgezondheidszorg;
- orthopedagoog van de onderwijsbegeleidingsdienst.

ZAT

Net als het voortgezet onderwijs kan het primair onderwijs ook gebruik maken van een Zorg Advies Team.

Directe doelen van de implementatie van het ZAT binnen het basisonderwijs:

- Preventie: zo vroeg mogelijk problemen onderkennen;
- Signalering: zo adequaat mogelijk problemen signaleren, niet alleen individueel, maar ook maatschappelijk;
- Deskundigheidsbevordering: vergroten van deskundigheid van de inbrenger met betrekking tot kennis en inzicht in de zorgproblematiek en zorgaanbod;
- Zorg voor individuele leerlingen beleggen in de vorm van casuïstiekbesprekingen en afspraken maken over crisisinterventie, kortdurende hulp en andere vormen van zorg en begeleiding. In elke casus wordt een trajectbegeleider aangewezen.
- Doorverwijzing naar bijvoorbeeld AMW of BJZ;
- Terugkoppeling en nazorg: het ZAT zorgt voor de informatie aan de melder over de voortgang van de ingezette zorg en draagt zorg voor de organisatie van eventuele nazorg ten behoeve van de leerling.

3. Middelen

a) Leerplichtambtenaren

Er zijn twee leerplichtambtenaren werkzaam bij de gemeente Lochem. De twee werkgebieden zijn ingedeeld op basis van de situatie van voor de herindeling, namelijk de voormalige gemeenten Lochem en Gorssel. Elke leerplichtambtenaar neemt een werkgebied voor haar rekening. De leerplichtambtenaar is primair belast met het handhaven van de leerplichtwet.

Leerplicht heeft echter ook een zorgfunctie. Vanuit de werkpraktijk wordt de leerplichtambtenaar immers geconfronteerd met jongeren die verzuimen of uitvallen op school. Om adequate oplossingen te vinden, samen met het onderwijs, werkt de leerplichtambtenaar samen met de instellingen en diensten die een verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van jongeren. Hiervoor zijn verschillende overlegvormen zoals lokale jeugdnetwerken en deelname aan de Zorg Advies Teams (ZAT).

Leerplicht geeft voorlichting op scholen aan directeuren,afdelingsleiders, mentoren en loopbaantrajectbegeleiders. Het doel van deze voorlichtingen is om problematisch verzuim van leerlingen tijdig te herkennen en te melden, zodat in samenwerking met elkaar, het voortijdig schoolverlaten kan worden voorkomen. Ook geven de leerplichtambtenaren voorlichting aan scholieren om hen bewust te maken van de noodzaak om een diploma/startkwalificatie te behalen.

Ingrado, de Landelijke Vereniging van leerplichtambtenaren en RMC consulenten, adviseert haar leden over onder andere de minimale formatieomvang voor de uitvoering van de leerplicht. De leerplichtfunctie is hierbij opgedeeld in vijf taakgebieden: leerplichttaken, administratieve taken, coördinatietaken, beleidstaken en applicatiebeheer.

Ingrado adviseert voor de leerplichtfunctie 1 fte per 3.800 leerplichtigen. In 2010 kende de gemeente Lochem 5378 (01/08/2010) leerlingen tussen de 5 en 18 jaar. Uitgaande van 1fte per 3800 leerlingen zou Lochem minimaal moeten beschikken over 1,42 fte.

Een overzicht geven van de formatie van Lochem ten opzichte van de Ingrado norm is erg complex. Ingrado gaat in haar norm uit van directe uren voor leerplicht. Onder directe uren wordt verstaan de uren die ingezet worden ter handhaving van de leerplichtwet, in zowel een preventieve als curatieve structuur. De uren die noodzakelijk zijn voor niet-leerplicht gerelateerde zaken maar wel worden opgelegd aan een leerplichtambtenaar moeten als formatiekosten worden beschouwd en dienen niet als zodanig in de formatieomvang van de leerplichtambtenaar te worden weggeschreven.

De leerplichttaken zijn bij de gemeente Lochem ondergebracht bij vier medewerkers. Naast twee leerplichtambtenaren, samen 1,44 FTE is er een administratief medewerkster en een beleidsmedewerker betrokken bij het leerplichtbeleid.

Op jaarbasis wordt er aan administratie en applicatiebeheer 377 uur besteed. Voor beleidstaken is dit ongeveer 85 uur. Uitgaande van 40 werkweken is dit 11,55 uur per week. Uitgaande van 36 uur per fte is dit 0,32 fte.

Naast leerplicht hebben de leerplichtambtenaren echter ook uren voor de organisatie beschikbaar om bijvoorbeeld deel te nemen aan vergaderingen, opleidingen etc. In de Ingrado norm zijn de indirect productieve uren, niet meegenomen. Die zijn echter wel in de berekeningen van de leerplichtambtenaar verwerkt. Grofweg zijn deze 0,25 fte.

Daarnaast besteedt één van de leerplichtambtenaren ook uren aan leerlingenvervoer. Conform de norm van Ingrado worden deze uren niet meegenomen. Op jaarbasis is dit 60 uur. Bij 40 werkweken is dit 1,5 uur per week en 0,042 fte.

Deze gegevens samen komen tot een volgende overzicht:

Taken	Formatie
Leerplichtambtenaren	1,44 fte
Minus indirect productieve uren	-/- 0,25 fte
Minus leerlingenvervoer	-/- 0,042 fte
Beleidstaken	0,06 fte
Administratie en applicatie	0,26 fte
Totaal	1,47 fte

Met de aangegeven gemeentelijke inzet is het mogelijk om de nadruk te leggen op preventie binnen leerplicht waardoor vroegtijdig wordt ingegrepen bij zorgleerlingen, zodat de kosten, die achteraf kunnen ontstaan, worden beperkt

b) Administratie

Sinds 2000 maken de leerplichtambtenaren gebruik van een geautomatiseerde leerplichtadministratie. Deze geautomatiseerde administratie is goed bijgehouden en al vanaf schooljaar 2005-2006 op orde. Vanaf het schooljaar 2006-2007 zijn de door scholen gemelde verzuimgegevens verwerkt in de leerplichtadministratie. Naast deze gegevens zijn ook de vervolgacties in het systeem geregistreerd. Op deze manier is er inzicht in het aantal verzuimmeldingen en de afloop ervan. Deze informatie wordt verwerkt in het leerplichtjaarverslag en gebruikt als beleidsinformatie. Als een leerling verhuist dan wordt de informatie doorgegeven aan de betreffende gemeente. De gemeente Lochem voldoet hiermee aan het wettelijke voorschrift zoals opgenomen in de Leerplichtregeling 1995.

Vanaf het schooljaar 2008/2009 is het landelijk een digitaal ‘verzuimloket’ ingevoerd.
Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft de Informatie Beheergroep verzocht een applicatie te ontwikkelen waarmee door instellingen op een uniforme manier verzuimmeldingen gedaan kunnen worden. De meldingen die door een instelling worden gedaan met behulp van de applicatie kunnen door medewerkers van gemeenten met behulp van dezelfde applicatie geraadpleegd en in behandeling worden genomen. De applicatie kan ook worden gebruikt om het contact tussen melder en behandelaar tot stand te brengen.

Binnen de Stedendriehoek wordt in 2010 en 2011 onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van invoering van een gezamenlijk, regionaal registratiesysteem voor jongeren van 5 tot 23 jaar. Hierdoor blijft de jongere nog beter in beeld waardoor de kans dat iets mis gaat bij het uitschrijven op de oude school en inschrijven op een nieuwe school verder beperkt wordt.

c) Uitvoering RMC

Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven valt de gemeente Lochem wat betreft de RMC functie onder de regio Stedendriehoek. De uitvoering van de RMC functie is overgedragen aan de gemeente Zutphen. Nederland is verdeeld in 39 RMC regio’s. Een RMC regio is verantwoordelijk voor de bovenleerplichtige jongeren zonder startkwalificatie tot 23 jaar.

d) Budget

Zoals aangegeven zijn er binnen de gemeente Lochem twee parttime leerplichtambtenaren. Daarnaast zijn er uren begroot voor administratie, applicatiebeheer en beleid. In de begroting is uitgegaan van een basisuurtarief zoals dit in onze organisatie gehanteerd wordt. Dit tarief bedraagt 97,53 per uur. In dit basisuurtarief zijn naast de kale loonkosten ook overhead en de indirecte kosten verwerkt.

Uren Leerplicht en kwalificatieplicht	2257 uur
Uren kwalificatieplicht	1076 uur
Uren leerplicht	1181 uur
Totaal begroot budget	Euro 220.102,64

Om de kwalificatieplicht te kunnen uitvoeren ontvangt de gemeente Lochem een jaarlijkse geoormerkte bijdrage van het rijk. Deze bijdrage is voor 2010 vastgesteld op € 27.905,41.

4. Uitkomsten interactief proces

Nieuw beleid maakt de gemeente niet alleen, Zij heeft hierbij haar partners in het veld, maar ook haar gebruikers nodig. Voor de totstandkoming van deze nota leerplicht is met beide groepen gesproken. In dit hoofdstuk zijn de uitkomsten van dit interactieve proces weergegeven. In het volgende hoofdstuk staan de actiepunten uit het interactief proces die worden meegenomen in het beleid rondom leerplicht.

1. Interactieve bijeenkomst leerplicht met professionals

Op 26 mei 2009 heeft een interactieve bijeenkomst met professionals plaatsgevonden. Naast het onderwijs waren er vertegenwoordigers vanuit de keten rondom jeugd aanwezig. Tijdens deze bijeenkomst kwamen de volgende zaken naar voren:

- De ontwikkeling van het kind moet centraal staan en niet het behalen van een startkwalificatie; dit is niet voor elk kind haalbaar.

- De open communicatie en het vroegtijdig betrekken van ouders zijn belangrijke voorwaarden voor een succesvolle samenwerking ten behoeve van het kind. Ouders willen uiteraard ook dat het goed gaat met hun kind. Zij kunnen hun kind veelal zelfstandig begeleiden. Als er echter situaties zijn waarbij er bij een kind problemen ontstaan is het erg belangrijk om hierover op een vroeg tijdstip met de ouder te praten. Door een open communicatie kan gezamenlijk gekeken worden naar de mogelijkheden en de beperkingen van het kind. Hierdoor wordt voorkomen dat de relatie met de ouders en mogelijk met het kind wordt verstoord.

- Niet alle ouders zijn bekend met het ZAT. Hierdoor is het voor hen soms lastig een beeld te krijgen wat er tijdens het ZAT besproken wordt. Dit kan tot terughoudendheid bij ouders leiden. Het is belangrijk om duidelijk aan te geven wat het ZAT is en wat het doel van een bespreking in het ZAT is.

- Docenten en mentoren hebben behoefte aan duidelijkheid over hun rol bij verzuim. Dit is een belangrijk actiepunt voor henzelf en de leerplichtambtenaren.

- Leerplicht geldt vanaf 5 jarige leeftijd; als gemeente vinden we het belangrijk al vanaf de geboorte kinderen in beeld te hebben.

- Een goede zorgstructuur binnen de school is belangrijk. Veel casussen worden dan reeds opgelost alvorens er wordt opgeschaald naar het ZAT. Met de zorgstructuur primair onderwijs is hier een start mee gemaakt. Deze structuur moet nog verder doorontwikkeld en geïmplementeerd worden. Het voortgezet onderwijs kent haar eigen interne zorgstructuur

- Het vroegtijdig inschakelen van leerplicht bij verzuim is van groot belang. Hierdoor kunnen problemen sneller worden gesignaleerd en oplossingen worden ingezet.

- De leerplichtambtenaren zouden regelmatig de scholen moeten bezoeken om zo meer bekendheid te krijgen over leerplicht en het afstemmen van verzuim.

- Het proces na het opmaken van het proces verbaal verloopt traag. Het duurt vaak erg lang voordat zaken voor de rechter verschijnen..

- Over luxe verzuim moet goede afstemming tussen onderwijs en leerplichtambtenaar plaatsvinden. Het is van belang dat alle schooldirecteuren binnen de gemeente Lochem de Leerplichtwet op dezelfde wijze interpreteren en daar naar handelen. Jaarlijks controleren de leerplichtambtenaren onverwacht een basis- en voortgezet onderwijsschool vlak voor en na

de vakantie op deze vorm van verzuim. De onderwijsinstellingen zijn blij met de inzet, omdat zij zich op deze manier gesteund voelen in de uitvoering van hun beleid.

2. Informatie vanuit betrokken ouders

Er zijn vijf ouders aangeschreven die schooljaar 2009/ 2010 in contact zijn geweest met een leerplichtambtenaar. Met vier van deze vijf ouders is telefonisch contact geweest en hen is gevraagd naar hun ervaringen met de leerplicht.

Hieruit komen een aantal zaken naar voren:

- Ouders waarderen het gesprek met de leerplichtambtenaar zelfs als zij worden uitgenodigd bij luxeverzuim. Ze worden hierdoor in de gelegenheid gesteld om hun beslissing toe te lichten. Dit geeft ook bij een proces-verbaal een beter gevoel.

- Ouders voelen zich gesteund door de leerplichtambtenaar bij het zoeken naar de juiste school voor hun kind. Zelf zijn ouders niet altijd op de hoogte van mogelijkheden, bijvoorbeeld rugzak, speciaal onderwijs, etc.

- Het is belangrijk om de rol van een leerplichtambtenaar verder te verduidelijken. De ouders en kinderen weten dat de leerplichtambtenaar zich bezig houdt met verzuim. Minder bekend is echter dat de leerplichtambtenaren ook preventief werkt door bijvoorbeeld informatie verstrekking.

- Het is belangrijk dat de route en gevolgen bij verzuim duidelijk door de leerplichtambtenaar wordt aangegeven. Hierdoor voorkom je dat de straf veel lager/ hoger is dan de verwachting die tijdens het gesprek gewekt is. Daarnaast weet een ouder/ kind wat het proces is bij verzuim.

- Ouders en kinderen zouden graag zien dat de leerplicht minder star is. Men begrijpt wel dat dit komt door wet- en regelgeving en dat dit in belang is van het kind.

3. Vervolgacties op interactie met betrokkenen

Aan de terugkoppeling die plaats heeft gevonden vanuit de professionals en de betrokken ouders wordt veel waarde gehecht. Voor zover mogelijk worden de reacties van betrokkenen meegenomen in het beleid van de gemeente Lochem. Niet alle gemaakte opmerkingen kunnen worden verwerkt in het beleid rondom leerplicht, maar moeten in het brede kader worden opgepakt. Dit gebeurt op de verschillende terreinen, bijvoorbeeld het CJG en het Onderwijs Achterstanden Beleid.

5. Resultaatsafspraken en concrete actiepunten

In deze nota is de positie van de leerplicht binnen onze gemeente beschreven. Hierbij is de samenhang tussen wetgeving, huidige ontwikkelingen, toekomstige ontwikkelingen en aanpalende beleidsterreinen belicht. Daarnaast is het interactieve proces beschreven. In dit hoofdstuk komt alles samen en beschrijven we allereerst de conclusies waarna aanbevelingen/ actiepunten voor de periode 2011 – 2014 worden geformuleerd.

1. Formatie

De formatie voldoet aan de richtlijn van Ingrado. Ook in de komende periode zal nadruk gelegd worden op het preventieve aspect van de leerplicht. Dit betekent dat de leerplichtambtenaar op groepsniveau informatie en voorlichting geeft. Hiervoor zijn verschillende communicatiemiddelen noodzakelijk. Er kan gedacht worden aan foldermateriaal en/of digitale informatie-instrumenten.

***Actiepunt*:**
Binnen de taakinvulling van de leerplichtambtenaren extra aandacht voor preventieve activiteiten op individueel en op groepsniveau. Ontwikkelen van actueel en aansprekend communicatiemateriaal (bv. folders en brochures). Daarnaast het beschikbaar stellen van specifiek actiemateriaal (bv. ten behoeve van de Dag van de Leerplicht).

Realisatie: doorlopend proces.

2. Buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA)

Binnen de gemeente Lochem is één leerplichtambtenaar die de BOA bevoegdheid heeft. Het is van belang om deze bevoegdheid binnen onze gemeente te behouden. Dat betekent een periodieke opleiding. Om continuïteit te waarborgen zal de andere leerplichtambtenaar ook in de komende periode een BOA bevoegdheid gaan behalen.

Actiepunt:
Onderhouden en uitbreiden van de bevoegdheid BOA binnen onze gemeente. Hiervoor zijn opleidingsgelden beschikbaar.

Realisatie: Vierde kwartaal 2011.

3. Administratie

Leerplicht wordt lokaal uitgevoerd, maar heeft daarnaast regionaal sterke componenten. Dit betekent dat er in regionaal verband onderzocht wordt of er mogelijkheden zijn voor een gezamenlijke leerplichtadministratie.

Actiepunt:
De gemeente Lochem maakt deel uit van het regionale overleg en sluit zich aan bij dit onderzoek. Mogelijke financiële consequenties zijn op dit moment niet te begroten.

Afronding: het onderzoek zal naar verwachting in het vierde kwartaal van 2011 worden afgerond.

4. Participatie zorgteam/ ZAT

Leerplichtambtenaren zijn belangrijke participanten in de diverse zorgnetwerken. Deze participatie moet blijven bestaan en indien noodzakelijk moeten leerplichtambtenaren de mogelijkheid hebben om in nieuwe zorgteams te participeren.

Actiepunt:
Continueren en (indien noodzakelijk) uitbreiden van de participatie in diverse zorgnetwerken.

Realisatie: doorlopend proces.

5. ZAT PO

Het ZAT in het primair onderwijs is een nog vrij nieuw verschijnsel. Het uiteindelijke doel van de zorgstructuur in het primair onderwijs is te komen tot een krachtige en goed georganiseerde zorgstructuur binnen en rondom het primair onderwijs in de gemeente Lochem.

Actiepunt:
Het ZAT PO gaat meer gebruik maken van de leerplichtambtenaren door ze eerder en vaker uit te nodigen.

Realisatie: doorlopend proces

6. Intensivering Samenwerking onderwijs

De taak van een leerplichtambtenaar is onder andere het geven van voorlichting, het informeren en het geven van advies. Deze rol vervult de ambtenaar zowel naar zowel het onderwijs als naar de leerlingen en de ouders. Tijdens het interactieve proces met ouders bleek dat zij het belangrijk vinden om op de hoogte te zijn van de rol van leerplichtambtenaar en de route en gevolgen van verzuim. De mogelijkheden zullen worden onderzocht in hoeverre de samenwerking met het PO en VO en vervolgens met de leerling/ouders kan worden geïntensiveerd waardoor de leerplichtambtenaar vroegtijdig betrokken wordt.

Actiepunt:
Onderzoeken naar mogelijkheden om de samenwerking te intensiveren waardoor de leerplichtambtenaar vroegtijdig betrokken wordt.

Realisatie: continue proces.

7. Kwalificatieplicht

Op dit moment wordt de kwalificatieplicht binnen onze gemeente door onze leerplichtambtenaren uitgevoerd. Wij hebben afgezien van de uitvoering van de kwalificatieplicht door de centrumgemeente Zutphen. Redenen hiervoor zijn dat de leerplichtambtenaren in Lochem regelmatig contact hebben met de VO scholen. De leerplichtambtenaren in Lochem staan letterlijk en figuurlijk dichterbij de leerlingen in Lochem.

Actiepunt:
Het continueren van de uitvoer van de kwalificatieplicht binnen de gemeente Lochem door de leerplichtambtenaren van de gemeente Lochem.

Realisatie: continue proces.

8. Voorlichting

Tijdens het interactief proces is uitgebreid gesproken over de rol en verantwoordelijkheden van de leerplichtambtenaren. Juist ouders vinden het belangrijk hiervan op de hoogte te zijn. Ouders en scholen hebben hierin ieder hun eigen verantwoordelijkheid. Om goed met elkaar samen te werken is helderheid in ieder zijn rol van groot belang.

Actiepunten:
Dit betekent voor de komende jaren:

- De contacten tussen leerplichtambtenaren en scholen worden verder uitgebouwd. Hierdoor ontstaat er meer aandacht voor het preventieve aspect binnen de leerplicht.
- Voorlichting aan ouders wordt in samenwerking met de school verder vorm gegeven. Hierbij kan gedacht worden aan voorlichting op ouderavonden, informatieavonden, maar ook individueel aan ouders. Dit betekent een zowel proactieve, als reactieve benadering van de leerplichtambtenaren naar ouders.
- Voorlichting aan mentoren en afdelingsleiders en mogelijk leerlingen zal verder worden vorm gegeven.

Realisatie: continue proces

9. Vroegtijdig signaleren

Door alle partners wordt aangegeven dat signaleren een belangrijk aandachtspunt is voor alle organisaties. Verder wordt aangegeven dat het soms lastig is om de signalen ook daadwerkelijk op te vangen en er vervolgens iets mee te doen. In de gesprekken rond het CJG is dit ook aan de orde geweest. Er is hierbij aangegeven dat er behoefte is om dit te verbeteren.

Actiepunt:
Tijdens de doorlooptijd van deze nota wordt intensief aandacht besteed aan het onderwerp signaleren. Er wordt gekeken hoe alle organisaties moeten worden toegerust om op dezelfde wijze te kunnen signaleren. Dit kan bijvoorbeeld worden verwezenlijkt door, na inventarisatie, gezamenlijk een cursus aan te bieden.

Realisatie: continue proces

6. Evaluatie

1. Eindevaluatie

De nota Leerplicht beslaat de periode van 2011 – 2014. Aan het eind van deze periode wordt de nota uitvoerig geëvalueerd. Vervolgens wordt er in 2014 nieuw beleid geformuleerd.

2. Tussentijdse evaluatie

Bij tussentijdse wijzigingen van wet- en regelgeving wordt de uitvoering hier lokaal op aangepast. Tussentijdse evaluatie vindt jaarlijks plaats in het leerplicht jaarverslag.

In dit verslag wordt geëvalueerd op de volgende punten:

- De functies en taken van de leerplichtambtenaar.
- De samenwerking binnen de gemeente met externe partners
- De feiten en cijfers van het afgelopen schooljaar.

Jaarlijks moeten B&W verslag over het afgelopen schooljaar uitbrengen aan de raad. In dit verslag wordt verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid en wordt een cijfermatig overzicht gegeven.

7. AFKORTINGENLIJST

AMW	–	Algemeen Maatschappelijk Werk
BBL	–	Beroeps Begeleidende Leerweg
BJZ	–	Bureau Jeugdzorg
BOL	–	Beroeps Opleidende Leerweg
CJG	–	Centrum voor Jeugd en Gezin
HAVO	–	Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs
IB'er	–	Intern Begeleider
LSB	–	Lokaal Sociaal Beleid
LVLA	–	Landelijke Vereniging Leerplicht Ambtenaren
MBO	–	Middelbaar Beroepsonderwijs
OM	–	Openbaar Ministerie
RMC	–	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie
ROC	–	Regionaal Opleidingscentrum
RUP	–	Regionaal Uitvoeringsplan
SOS	–	Schoolverlateroffensief Stedendriehoek
SVB	–	Sociale Verzekeringsbank
Vavo	–	Voortgezet algemeen volwassenen onderwijs
VMBO	–	Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
VO	–	Voortgezet Onderwijs
VSV	–	Voortijdig School Verlaten
VVE	–	Voor- en vroegschoolse Educatie
VWO	–	Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs
WIJ	–	Wet Investering Jongeren
WMO	–	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
ZAT	–	Zorg Advies Teams